

זכויות האזרח, מעודדת אזרחים נוספים ל...
נות לסיועו של המוסד המשפטי העליון
של המדינה, כדי להתריע נגד עזילות שנעשו
להם.

השבוע הצטרף לרשימת אזרחים אלה
הסטודנט ישראל בקר, חושב כתיים, סטור
דנט למתמטיקה באוניברסיטת תל-אביב.
בקר, קצין במילואים, תרם בשנה האחרונה
60 יום לשירות המילואים שלו, כמו חיילי
מילואים רבים הרגיש משום הפליה בעוב-
דה שבועוד שהוא וחבריו נקראים לשירות
מילואים ממושך, הרי אחרים מאותי המ-
דינה, המוגדרים לפי החוק זחקא כיהודים

יניי אזרחים רבים נשאר בית-המשפט
יון המחסום הבלתי תלוי היחיד כנגד
תוללות השלטונות של המישטר וכנגד
צת הכפייה הדתית. עמדתם העצמאית
יצה של השופטים העליונים בעת ה-
נה, נגד נסיונות המישטר לצמצם את

תון החשוב ביותר של יהדות-
לם מתרים כלפי משלת-ישראל:

אל

תדברו

בשמנו!

סובלים מרדיפות ומאפליה כיהודים, והם
מזהים עצמם כשייכים לעם היהודי.

וישנם אחרים, הן בישראל והן בגולה
שאינם מאמינים ואי-על-פיהן רואים עצמם
יהודים לכל דבר. על אלה יש להוסיף
רבים חשובים של יהודים פרוגרסיביים,
אשר לפי הסטנדרטים של האורטודוכסיה
אף הם אינם יהודים.

בתידון רבניים אורטודוכסיים ברחבי
העולם, בידועם את המצב לאמיתו, חוקרים
למוצאו של המועמד לנישואין, ומפעילים
כלפיו את הגדרתם-הם בשאלה מיהו יהודי.
ועל-אף הצער האמיתי של המחוסים על
כך, קשה לראות כיצד ההחלטה של בית-
הדין העליון הישראלי תוכל לשנות מצב
זה.

את ההגיון בטענות של אלה, האומרים
כי פסק-הדין יעודד נישואי תערובת, אותם
יהודים המחליטים להנישוא אל מחוץ למחנה
לא ייקטו בצעד זה, אך ורק בגלל העובדה
שבשקבות פסק-הדין בעניין שליט יוכלו
לרשום את ילדיהם בישראל כיהודים שאינם
מאמינים.

במצב הנוכחי עשויה הממשלה לבטל
את תוצאת החלטת בית הדין העליון הן
בכדי להגן על הקואליציה, והן בכדי
למנוע מאבק מוזק בעת שישראל נתונה
במצור. זוהי החלטה פוליטית והיא בהחלט
בסמכותה של הממשלה. אולם, במקום
או במאוחר דעת הרוב בישראל ומציאות
החיים יביאו להפרדה בין הדת והמדינה.
לאחר ככלות הכל, השיטה הנוכחית המע-
ניקה זכויות בלעדיות מסוימות לבתי-
הדין הרבניים מקורה לא יותר מאשר
בשיטת ה"מליט" הקולומביאית, שנשארה בת-
קופת המנדט הבריטי ונקיטה גם בידי
ממשלת ישראל.

ישראל תישאר מדינה יהודית, גם אם
לא כל היהודים יהיו מקובלים על דעת
הרבנות וכך יהיה גם אם יונהגו נישואין
וגירושים אזרחיים. יתר על כן, הפרדה
בין הדת והמדינה תביא בסופו של דבר
לחיווק היהדות. הדת מושפלת, כאשר כו-
פיה אותה בכוח סמכות המדינה. במדינה
היהודית חיוי זה בצד זה זרמים יהודיים
שונים. עם זאת היא תאחד לאומה אחת
בכוח הקשרים שאין להם ספור של איחוד
הגולל.

טובים וכשרים, פטורים מכל שירות כזה.
נזקרים אישיים. השבוע הגיש בקר
לביית-המשפט העליון בקשה להוצאת צו על
תנאי נגד שר-הביטחון, באמצעות ידידו ער-
רן-הדין פינחס בן-צבי.

בבקשה ביקש משר-הביטחון וראש מרכז
הגיוס במטכיל לבוא ולנמק מדוע לא יבטלו
את ההסדר, לפיו פטורים תלמידי-הישיבות
משירות סדיר בצה"ל. עובדה זו, הדגיש
בקר בבקשתו, מגדילה את מיכסת המילור-
אים המוטלת על המשרתים במילואים כתור-
צאה מכך הוא נפגע אישית, בהיותו חייב
בשירות כזה, בלימודיו, עבודתו, חירותו
האישית ואף נגרם לו נזק כספי.

לדעתו של בקר, כפי שהיא מופיעה ב-
כתב הבקשה, חרג שר-הביטחון מסמכויותיו
בעניין זה, והחלטתו מבוססת על שיקולים
מפלגתיים.

אולם עוד בטרם קבע בית-המשפט העל-
יון את החלטתו בבקשתו של בקר, נחקל
הסטודנט בתגובות קיצוניות. בקר סירב
לגלות את מהותן. "נגרם לי כבר מספיק
נזק אישי כתוצאה מהגשת הבקשה", סיפר
לכתב העולם הזה. "מאשימים אותי ברדיפת
פירסומת ועוד האשמות. לא תיארתי לעצמי
שהגשת בקשה כזו לצדק עלולה לגרום לי
צרות ונזקים אישיים גדולים כל-כך."

דיעות

מיהו

הריבון?

הכנסת קיבלה השבוע בקריאה ראשונה
את התיקון שהציעה הממשלה בחוק השי-
בות. לפיה יקבע בחוק פירוש חדש לשאלה
"מיהו יהודי?" קדמו לכך ויכוחים סוע-
רים בסיעת המערך בכנסת. חברי-כנסת
רבים מסיעה זו הודיעו כי ההצבעה כעד
החוק עומדת בניגוד למצפונם.

אולם מצפונם של חברי הכנסת מסיעה
המערך הוא גמיש ביותר. כי לא המצפון
הוא שנתן להם את הכסא. משום כך הרימו
כמעט כל המתנגדים לחוק בשעת ההצבעה
את ידיהם בעד החוק.

אולם היו בקרב המערך אישים שאינם
תלויים עוד בחסדיה של הגנת האלומית.
אלה לא היססו להרים קולם נגד החוק,
גם אחרי שהתקבל בקריאה הראשונה
בכנסת.

אחד מאלה היה הדיר יוסף למ, לשעבר
ח"כ מפא"י, ועד לפני שנים מעטות אחד
השופטים המתוונים המפורסמים של המדי-
נה. למ, שהוא ללא ספק גם עתה סמכות
משפטית ראשונה במעלה, לא היסס לצאת
במאבק נגד החוק, לא רק על סמך הטיעון
המצפוני אלא על הבסיס החוקי שלו.

"הכרות העצמאית - היא חר-
קד!" - הצעת החוק הועברה לועדת
חוקה - חוק-משפט, כתב למ במאמר
הריף שפירסם בהארץ. "ומחובת הועדה
לשקול אם רשאית הכנסת לקבוע מי הוא
יהודי. אכן סבורים רבים כי הכנסת היא
ריבונית לחוקק כל חוק ואין נפקא מיניה
מהוה הוא תוכנו. לי נראה כי דיעה זו היא
מוטעית ביסודה כאשר מדובר על מישטר
דמוקרטי.

"הריבון האמיתי הוא העם כולו ואין
המחוקק הפרלמנטרי מוסמך לחוקק חוקים
אשר עלולים לשים לאל את הבסיס
המבטיח את אופיו של המשטר, אפילו
במדינה שאין לה חוקה חרותה ונוקשה.
אחד היסודות למישטר זה הוא לא לכפות
על האזרח להשתייך לדת או לאום שלא
לפי רצונו..."

"... יתר על כן אני סבור שלמדינת-
ישראל ישנה חוקה חרותה המונעת את
התערבותה של הכנסת בענייני דת ולאום
הפוגעים בזכויו האזרח. בעיני, ההכרה
על הקמת המדינה מהוה חוקה זו..."

לם הצביע על האפשרות החוקית, כי גם
כאשר תאשר הכנסת את התיקונים שהציעה
הממשלה בחוק, עדיין יש דרך להעמיד
בפני שט הביקורת את בית-המשפט העליון
את חוקיות התיקונים.

ספק אמנם אם דעתו המשפטית של אחד
המשפטנים הגדולים במדינה תשכנע את
חבריו למפלגה. הם יודעים אמנם כי חוק
הוא חוק - אבל במדינת-ישראל יש דברים
העומדים מעל החוק והמצפון.

בבקשה שהוגשה בתחילת החודש
למשרד-הפנים בירושלים נראתה תמר
מה לחלוטין: להוציא דרכון לתינוקת יש-
ראלית. אבל התינוקת היתה בת חודשיים,
ומבקשת הדרכון היתה חירת אמריקאית
מבוגרת בשם גיטה איקסון.

הפקיד שאל את הגברת איקסון אם היא
קרובת-משפחה של התינוקת. זו ענתה שלא.
הפקיד דרש ממנה שתביא את הוריה התי-
נוקת.

ההורים הופיעו: זוג מופרע ועני, לקוחות
קבועים של לישיבת הסעד העירונית המספלת
בהם ובשבעת ילדיהם. "זאת אשה טובה",
הסבירו לפקיד, "היא רוצה לעזור לנו
ולגדול את הילדה באמריקה לכמה שנים."
"קיבלתם משוה ממנה?" שאל הפקיד.
"לא! שום דבר!" הכחישו ההורים. אבל
הפקיד לא השתכנע. הוא דרש שציגו ב-
פניו הסכם חתום בינם לבין האמריקאית
הטובה. הסכם כזה לא היה בנמצא.

המתוכת
המיסתורית

שלב הכא התרחש במשרדו של
עורך-הדין הירושלמי חיוי ינובסקי.
הופיעו אצלו אותה גברת גיטה איקסון, זוג
שהציגה את עצמה כרבנית איקסון, זוג
ההורים - ומתחכת. המתחכת ידועה כחור-
גים החרדים בירושלים, אך הפרקליט סירב
לגלות את זהותה. לפי התנהגותה, ברור
שהיא אשר תיחזה בין הרבנית האמריק-
אית לבין ההורים.

המתחכת הסבירה לינובסקי, כי דרוש
הסכם חתום בין ההורים לבין הרבנית מ-
"ח"ל, בו יהיה כתוב שזו לוקחת את ה-
תינוקת למיטפר שנים באמריקה. על סמך
הסכם זה, הסבירה, יוציא משרד-הפנים את
הדרכון המבוקש.

ינובסקי חשו, כנראה, שמאחורי הבקשה
התמימה מסתתרת פרשה של מכירת ילדה
לאימוץ. על כך הירבה לשאול שאלות, חזר
והיקשה: "האם קיבלתם כסף?"

לכתב העולם הזה הסביר: "רצייתי לדא
שאין כאן עבירה. התקשרתי עם הגברת
אליצור ממשרד-הפנים, והיא אישרה שאומ-
נם דרוש הסכם כזה לשם הוצאת דרכון."
ינובסקי ניסח את ההסכם, שני הצדדים
חתמו עליו - ויותר לא שמע על הפרשה
עד אשר קרא כי היא נדונה בבית-המשפט
המחוזי בירושלים.

בית האדמור
בבני-ברק

הפכם החתום לא סיפק את משרד-
הפנים. הפקידים העבירו את העניין ל-
ידיעתה של לישיבת הסעד העירונית, ובמק-
ביל גם למשרד-הסעד, המטפל בהליכים
החוקיים של אימוץ ילדים. עמרם בלום,
היועץ המשפטי של המשרד, חשו שיש כאן